

הרואה פרק תשיעי ברכות

נו. תורה אור השלם

1. שורך טבוח לעיניו ולא תאכל ממנו חמור וזול מלפניו ולא ישוב לך אצרך ונתות לאיביך ואין לך מושע: דברים כח לא 2. בנים ובנות תוליד ולא יהיו לך בי ילבי בשבי: דברים כח מא 3. בןך ובתיך נתנים לעם אחר וצריך ראות וכלות אליהם כל היום ואין לאל דבריהם כח לב 4. לך אבל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב וייןך פי כבד רצח האלהים את מעשיך: קהלת ט ז 5. זרע רב תוציא השדה ומעט תאסף פי יחסלנו דברים כח פא 6. זיתים יהיו לך בכל גבולך ושמן לא תסוף פי ישל זיתך: דברים כח מ 7. ורוא כל עמי הארץ פי שם ז נקרא עריך ונקרא דברים כח י

רבינו הגנאל
א"ל הואי אשיתא דנפל פ"י כהל. א"ל הואי אפדנא דאבוי דנפל פי אפדנא חצר. ונפל מנקריה פי מוח שבקדק. א"ל אודרא מבי סדיא נפק. פי הנוצה היוצא מן הכסת. גמירי דקללת חכם אפי בהנם היא באה. פי מתקיימת.

עומד עליו צלמורא להשמיע צקול רס לרצים כקול חמור העוטר: וי"ו דפטור חמור גהיט מהפליך. צפרשת והיה כי יציאך וכל פטר חמור מפדה צפרשת והוא חסר וי"ו וצתפילין של רבא כתבו הכותב מלא וחסר' צתפילין מהפליך גהיט מחוק: דשא צרייפא. דלת חילון שצבית: אספק מפה. השומרת את הצבית:

כ"י שניס הפנימיות שקורין משילרר"י: **תרי טי מגרשא**. שאשמו של אדם קרויה יונה דכתיב יונתני מתמטי: **סרין קולפי בעתא**. מכת מקל עב צראשו כראשי לפמות: **צלא מצרים**. נחלה צלא מצרים כלומר קרקעות רחצים רצבים: **וכספין אנקיס**. כסוי עפר הפורת ממשולת החומה: **ונפר מוקרי**. נשר מוח: **אודרא מצי סדיא**. המוכין יולאין מן הכר שצמראשמו: **פלנא מצרשא**. הלל שאנו קורין צפסת. לפי שיש הלל אחר הקרוי הלל הגדול קורין ליה הלל המצרי: **ניסי מטרשא** כל עמי נסים נקרא ניסן שעל כל צרה הצאה לישראל אומרים אותו על גאולתן: **הוס קא אזיל**. צר הדיא צהדיה לרצא: **צארצא**. צספניה: **אמר צהדי גברא דמטרשא** ליה ניסא למה לי. שמא כלן יארע לו הנס שמתצב עספניה והוא ינלל: **צדיך קיימא**. כך הוא תלוי הפסוק לו אס לטונה אס לרעה והפסוק לי לרעה: **אשמו של רצא צת רב חסדא היתה**: טורוינא דמלכא. שומר אזיל המלך: **נפל סלנא**. מולע: שיראי

קיסר מלך רומי והיה לו תגר עם פרסיים: **מאי הוינא**. מאי ארצה צלילה חלום: **משהי לך פרסאי**. עושים כך עבודת המלך. כמו לא חמרא דחד מנהון שחרית (מרגס צמדנר טו). ולשון חכמים (ספרי פ' דברים) הדבך לשחור וישמחו לך: **ושבו לך**. יללונך צבתי: **וטחיני צ קשייפא**. יכופו אורח לטחון גרעיני תמרים: **ז צבור** (י). מלך פרס: **פסיד עסקך**. מתקלקל פרקמטיא שך: **ולא אהני לך למיכל**. מתוך לערך לא יעשם לך שום מאכל: **מרווח עסקך**. ומתוך שמחך לא תתאוה לאכול שמהיה לצב צשמחך: **והיא**. אשך: **לפוחי פחדך**. להפיג לחגות: **מרישוא**. זרע רב תוציא השדה: **צדינא דמלכא**. אזיל שחכשי המלך שם יצבר על ידי גנבים ויעלילו עליך לומר שאתה גנבתם: **קל וחומר מינך**. אס רצא נחמד כל שכן שיחשדונו וחו ויראו ממך: **חסא**. חזרת: **עיה עסקך**. כול צריו חזרת סהיא רחצה וכפולה: **מירי עסקך**. שנאו לכל ומר יהיה הסמורה שך: **הציפא**. הם היו משתכרים ציין: **חלי עסקך**. מתוך כלומר שמתן סחורתך צול: **דקדיח**. גדלה: **עשיק עסקך**. צוקר תמכרנו כמו עשיק לגבך (צ"מ ד' (3)). **לרצא א"ל קאוי עסקך**. לשון קאוי הכל ישנאו: **מחצעי עסקך**. יתצקש עסקך ויחזרו אחריו לקנות: **דקאי אאיסדן**. מרלשומי. כדמתרגמינן מרלשומי אסדוי (ברלשית כח): **מלכא הוית**. ראש ישיבה הדורש דרשות והמתורגמן

- א) חננא, ט) דברים כח. קדוש מה: א) יצמות סג: ו)שם אלה רב מן בר רבא אמר רב, ד) ונבט סג: ה) גבי היב צע"ז מ: כ) צפרשא וכו' שם ד"ה הכי: ו) נסוח לחומת צמוי כך פירשי צי"ק ג' ד"ה לאשין וכו' ע"ש ועצורן פי כהל, ז) גבי הערך אודלא פי' (ולא) ונלעל נה: ט) מכות יא, ו) סנהדרין לו: ס) גבי הערך טריח פי' שומר המעילות, ז) ד"ה שבור לפני ד"ה וכו': מ) שמונת יג, ו) ז' ע"ד השירים ה, ה

הגרות הב"ח

א) נמי וקוית פסוקא לפסוח: ב) שם ותפשי ליה רבא דחיל כולי עלמא ואמרי רבא איתפסי און לא כל שכן אמרי ליה: ג) שם נהיט מפילין עיין רבא ראשבה וא"ו דפטור חמור גהיט תפלה לטוף אול: ד) ר"ש ד"ה שבור מלכא מן פרס:

גליון הש"ס

גבי א"ל אשך שבבא. ע"י לקמן דף ס"ב ע"א מוס' ד"ה רצא:

לעוי רש"י

משילרר"י [מישילרר"ש]. שניים טוחות.

מוסף רש"י

את אמרת לקריבך. לתת כמו קטנה לקטנה, ואשמו אמרה שמהנה לקטנה (קדושין מה). בבירא. צבור (שבת סו). כבי. מקום מושב השנים וצרייפא (ע"ז כח). ע"י חוס' שם. אשיתא. חמה (ב"ב ג).

אחריתי א דאמר רבא אמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב מאי דכתיב בנך ובנותיך נתונים לעם אחר זו אשת האב אקרינן בחלמין^א לך אכול בשמחה לחמך לאבוי אמר ליה מרווח עסקך ואכלת ושתי וקרית פסוקא מחדוא דלכך לרבא אמר ליה פסיד עסקך טבחית ולא אכלת ושתי וקרית^ב (לפכוחי פחדך אקרינן^ג זרע רב תוציא השדה לאבוי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן^ד זיתים יהיו לך בכל גבולך וגו' לאבוי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן^ה וראו כל עמי הארץ וגו' לאבוי א"ל נפק לך שמא דריש מתיבתא הוית אימתך נפלת בעלמא לרבא אמר ליה בדינא דמלכא אתבר ומתפסת בגנבי ודייני כולי עלמא קל וחומר מינך למחר אתבר בדינא דמלכא ואתו^ו ותפשי ליה לרבא. אמרי ליה חזן חסא על פום דני לאבוי א"ל עיף עסקך כחסא לרבא א"ל מירי עסקך כי חסא אמרי ליה חזן בשרא על פום דני לאבוי אמר ליה בסיס חמך ואתו כולי עלמא למזבן בשרא למינך לרבא אמר ליה תקיף מדלי עסקך כדיקלא לרבא אמר ליה חלי עסקך כתמרי אמרי ליה חזן רומנא דקדחי אפום דני לאבוי אמר ליה עשיק עסקך כרומנא לרבא אמר ליה קאוי עסקך כרומנא אמרי ליה חזן חביתא דנפל לבריא לאבוי א"ל מתבעי עסקך כדאמר נפל פתא בבירא ולא אשתכח לרבא א"ל פסיד עסקך ושדי ליה לבריא אמרי ליה חזינן בר חמרא דקאי אאיסדן ונוער לאבוי אמר ליה מלכא הוית וקאי אמורא עלך לרבא א"ל פטר חמור^ז גהיט מתפילך א"ל לדידי חזי לי ואיתיה אמר ליה וא"ו דפטור חמור ודאי גהיט מתפילך לסוף אזל רבא לחודיה לגביה אמר ליה חזאי דשא ברייתא דנפל אמר ליה אשך שכבא אמר ליה חזאי א"ל ככי ושני דנתור א"ל בנך ובנתך שכבן אמר ליה חזאי תרתי יוני דפרחן א"ל תרי נשי מגרשת אמר ליה חזאי תרי גרגילידי דלפתא אמר ליה תרין קולפי בלעת אזל רבא ההוא יומא ויתב בי מדרשא כוליה יומא אשכח הנהו תרי סגי נהורי דהוו קמנצו בהדי הדדי אזל רבא לפרוקיניהו ומחוהו לרבא תרי דלו למחוייה אחריתי אמר מסתי תרין חזאי לסוף אתא רבא ויהיב ליה אנרא א"ל חזאי אשיתא דנפל א"ל נכסים בלא מצרים קנית א"ל חזאי אפדנא דאבוי דנפל וכסיין אבקה א"ל אבוי שכיב ומתיבתיה אתיא לגבך א"ל חזאי אפדנא דידי דנפיל ואתו כולי עלמא שקיל לבינתא לבינתא א"ל שמעתך מברין בעלמא א"ל חזאי דאבקע ריש ונתר מוקרי א"ל אודרא מבי סדיא נפיק א"ל אקרינן הללא מצרואה בחלמא א"ל ניסא מתרחשי לך הוה קא אזיל בהדיה בארבא אמר בהדי גברא דמתרחיש ליה ניסא למה לי בהדי דקא סליק נפל סיפרא מיניה אשכחיה רבא וחזא דהוה כתיב ביה^ח כל החלומות הולכין אחר הפה אמר רשע בדיך קיימא וצערתך כולי האי כולהו מחילנא לך בר מברתיה דרב חסדא יחא רעוא דלמסר ההוא גברא לידי דמלכותא דלא מרחמו עליה אמר מאי אעביד גמירי^ט דקללת חכם אפילו בחנם היא וכ"ש רבא דבדינא קא לייט אמר איקום ואגלי^י דאמר מר גלות מכפרת עון קם גלי לבי רומאי אזל יתיב אפתחא דריש טורוינא דמלכא ריש טורוינא חזא חלמא א"ל חזאי חלמא דעייל חכם באצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהב ליה לא א"ל ולא מידי א"ל חזאי דנפל תכלא בתרתין אצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהב ליה ולא א"ל חזאי דנפל תכלא בכולה ידא א"ל נפל תכלא בכולהו שיראי שמעי כי מלכא ואתויה לריש טורוינא קא קטלי ליה א"ל אנא אמאי אייתו להאי דהוה ידע ולא אמר אייתוהו לבר הדיא אמרי ליה אמטו זוזא דיך דחבו שיראי